

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în cauza penală în privința lui

Bazatin Eugeniu Xxxxxxx, născut la xxxxxxxx,
domiciliat în mun. xxxxxx, str-la. xxxxxxxxx

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 29.10.2019 – 12.02.2020;

Instanța de apel: 12.03.2020-26.05.2020;

Instanța de recurs: 22.08.2020 –27.01.2021.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 februarie 2020, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Bazatin Eugeniu xxxxxxx a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal și condamnat în baza acestei Legi la o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 25 000 lei.

S-a incasat de la Bazatin Eugeniu, în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 1680,00 lei suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.xxxxxxxx din xxxxxxxxx.

Demersul procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în

partea ce ține de salariul procurorului și consumabile (hârtie, copiator) în sumă totală de 298,87 lei, a fost respins ca neîntemeiat.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Bazatin Eugeniu, acționând cu scop de consum, neavând autorizație corespunzătoare și fără scop de înstrăinare, a obținut din surse necunoscute substanța sub formă de lichid de culoare cafenie, precum și substanța de culoare cafenie cu aspect de praf și bulgări, care reprezintă heroină, pe care în mod intenționat a păstrat-o la sine până la data 14.08.2019, ora 16:50, când a fost reținut de către angajații poliției.

În rezultatul percheziției efectuate în automobilul utilizat de către Brăila Eugeniu Mircea de model „xxxxxxx” cu n/î „xxx xxx”, efectuată la 14 august 2019, a fost ridicat un pachet de țigări marca „Marlboro” în care se conține un fragment de folie de hârtie cu praf de culoare cafenie, care aparține lui Bazatin Eugeniu.

Ulterior, conform raportului de expertiză nr. xxxxxxxx din xxxxxxxx, a fost stabilit că substanța de culoare cafenie cu aspect de praf și bulgări, depistată și ridicată la 14.08.2019, de la Bazatin Eugeniu, reprezintă heroină (diacetilmorfina), care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante. Cantitatea substanței stupefiante, heroină, constituia 0,064 g.

Conform pct. 13 a Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, cantitatea de 0,064g a substanței stupefiante - heroina, se atribuie la „cantități mari.”

Astfel, prin acțiunile sale, Bazatin Eugeniu a comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (2) din Codul penal, adică procurarea și păstrarea drogurilor, săvârșită în proporții mari și fără scop de înstrăinare, cu utilizarea drogurilor, a căror circulație în scopuri medicinale este interzisă.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Bazatin Eugeniu a înaintat cerere de apel prin care a solicitat casarea sentinței nominalizate în partea încasării de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 1 680 lei pentru efectuarea expertizei judiciare.

În motivarea cererii de apel depuse, avocatul a menționat că:

- dispunerea unei expertize judiciare constituie o obligație procesuală a procurorului (organului de urmărire penală), în faza de urmărire penală, dacă circumstanțele cauzei o justifică. Expertiza urmează a fi dispusă și în favoarea învinuitului pentru a respecta drepturile procesuale ale acestuia, inclusiv principiul egalității armelor.

În cazul unei omisiuni a procurorului (organului de urmărire penală) de a respecta o asemenea obligație, persoanele interesate pot utiliza instrumentele procesuale prevăzute în instituția controlului judiciar al procedurii prejudiciare. Părțile interesate pot solicita efectuarea unei expertize judiciare la judecarea cauzei în prima instanță sau în instanța de apel. În mod firesc, în toate cazurile, cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor sunt suportate de la bugetul de stat.

- efectuarea unei expertize judiciare pentru constatarea circumstanțelor cauzei constituie o obligație pozitivă a autorităților, ce derivă din articolul 124 alin. (1) din Constituție, iar dreptul părților de a solicita efectuarea unei expertize din inițiativă proprie și pe cont propriu este o garanție suplimentară prevăzută de normele procesuale

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 26 mai 2020, a fost respins apelul declarat de către avocatul Croitor Alexei, în interesele inculpatului Bazatin Eugeniu, și menținută sentința primei instanțe.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a remarcat că, potrivit articolului 229 alin. (1), (2) și (3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor. Potrivit prevederilor articolului 227 alin. (1) Cod procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Potrivit alin. (3) a aceleiași norme, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Aliniatul (3) a normei pre-citate, reprezintă o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a

nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată, instanța de apel a remarcat, că articolul 143 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căruia plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, a fost abrogat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018. Din probatoriul cauzei, cu certitudine, se constată că la efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. XXXXXXXX din xxxxxxxx, statul a cheltuit suma de 1680.00 lei, iar potrivit practicii judiciare stabilite de Curtea Supremă de Justiție, aceste cheltuieli judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpatului.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, prima instanță a acordat deplină eficiență practicii judiciare stabilite de Curtea Supremă de Justiție cu privire la interpretarea normelor menționate din care rezultă că cheltuielile judiciare legate de efectuarea expertizei sunt suportate de inculpat.

5. Avocatul Chiriac Cristin, în numele inculpatului Bazatin Eugeniu, a declarat recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020 și rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului ordinar, recurentul a menționat că:

- conform art. 75 al Legii nr. 68 din 14.04.2016 în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 42 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Plata cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare suportate din bugetul de stat se face conform procedurii prevăzute de legislația de procesual penală;

- conform deciziei Curții Constituționale nr.116g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din articolul 142 alin. (2) din Codul de procedură penală din 6 septembrie 2018, s-a constatat că în conformitate cu articolului 19 alin. (3) din Codul de procedură penală, procurorul (organul de urmărire penală) are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuitului sau inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuază sau agravează răspunderea;

- efectuarea unei expertize judiciare pentru constatarea circumstanțelor cauzei constituie o obligație pozitivă a autorităților, ce derivă din articolul 124 alin. (1) din Constituție, iar dreptul părților de a solicita efectuarea unei expertize din inițiativă proprie și pe cont propriu este o garanție suplimentară prevăzută de normele procesuale.

6. Referință asupra recursului declarat nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat. Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat se constată că recurentul nu invocă nici un temei de drept, din cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, exprimând convingerea că, instanța de apel greșit a ajuns la concluzia privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal atestă că motivul de recurs invocat de către recurent, nu și-a găsit confirmarea, în speță nefiind constatate erorile de drept invocate.

Contrar celor invocate în recursul ordinar, Colegiul penal consideră ca nefondată critica recurentului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, precum că, nemotivat s-a dispus încasarea de la Bazatin Eugeniu în beneficiul statului a sumei de 1 680 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în procesul penal. Or, instanța de apel corect a specificat că norma prevăzută de art. 143 Cod de procedură penală, urmează a fi interpretată ținând cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare la 09 februarie 2018, potrivit căreia a fost abrogat alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Prin urmare, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel,

scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să prezinte excepție, dar nu regula.

În continuitatea celor expuse, instanța de recurs notează că inculpatul nu a prezentat careva probe, care ar demonstra faptul că acesta nu dispune de surse financiare, iar situația sa financiară este dificilă.

Având în vedere că raportul de expertiză nr. xxxxxxxx din xxxxxx, a fost efectuat după intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017 și ținând cont că nu au fost constatate careva impedimente privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, se ajunge la concluzia că soluția instanței de apel raportată la prevederile art. art. 227, 229 alin. (1)-(3), 143 Cod de procedură penală, este corectă.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, temeiul invocat de recurent, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel, eroare de drept în speța examinată nu s-a comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală, fapt ce impune și inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în cauza penală în privința lui *Bazatin Eugeniu xxxxxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la **26 februarie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda